

Könyvismertetés:

István Lázár: **Illustrierte Geschichte Ungarns**, 132 oldal, Első kiadás: 1989, Gondolat Kiadó, Harmadik kiadás:1997, Corvina Kiadó Budapest, ISBN 963 13 4395 2, Ármegjelölés: hiányzik.

Fordítók: Álmos Csongor és Michael Müller. A szerző József Attila-díjas újságíró. Jelenleg a Valóság (társadalomtudományi folyóirat) főszerkesztője.

Az ember a könyvet olvasva legszívesebben ujjongna. Eddig ez az a könyv, amit minden német ismerősünknek leginkább ajánlhatunk. Kitűnő történetírás, amely nem történészeknek készült, de népünk sorsának alakulását színesen és kiváló képanyaggal dióhéjba foglalja.

Származásunkról tartózkodóan ír. Jelzi a többrétegű népalakulást, de a kétségtelen finnugor nyelvrokonság mellett kihangsúlyozza, hogy az antropológiai (genmarker) vizsgálatok a faji rokonságot kizárják. Kevésbe sikeres a társult kabarok besorolása a „fekete magyarok” népcsoportjába. Mert a turáni népeknél az égtájakat színekkel jelölték. Fekete jelentette a nyugatot, fehér a keletet. Ezt mindig a főszállás helyéhez viszonyították. Tehát a fekete magyarok nem voltak sötétbőrűek, de az etelközi központhoz viszonyítva nyugaton - a Kisalföldön - éltek.

Ezt látjuk a hunoknál is. A fehér hunok keleten (a mai ujjur területen) éltek és onnan indultak Toramana és Mihiracula királyaik vezetésével 502 és 528 között Indiába és a hatalmas Gupta birodalmat megsemmisítették. A görög és örmény történetírás őket ephthalita=fehér=keleti hunok néven rögzítette. S mindez csaknem 100 esztendővel Attila halála után! De az örmény krónikák is 683-ban feljegyzik a hunok megtérítését. S akkor hogyan fogadhatjuk el a Kárpát-medencében maradt hunok teljes megsemmisülését?

Bár a székelyeket a szerző sem fogadja el hunok maradékának, de nem zárja ki, hogy a korábbi felderítő utak alkalmából itt maradt magyar csoportok már Árpádék előtt a Kárpát-medencében éltek.

Különben jó képet ad az Árpád-korról. Milyen nagyszerű érzékkel lavíroztak Bizánc, Róma és a német császárság között, és milyen sikeresen védték meg Hungária függetlenségét. Igen jól leírja a Szentkorona Európában egyedülálló közjogi szerepét: Nem a király volt az ország tulajdonosa (lásd a Napkirályt: „az állam én vagyok”), hanem az ország a Szentkorona birtoka volt.

A kiváló fényképekkel, térképekkel, rajzokkal bőven ellátott munka élvezetes olvasmány. Végig vezeti az olvasót a jelentős sorsfordulókon. Igen jó a szöveg és hibátlan a német fordítás. Fontos fejezetekben taglalja a nemzeti szabadságmozgalmakat, s különösen 1848-49 kap méltó helyet.

A kiegyezést és az azt követő hihetetlen fejlődést jól mutatja be. A szerencsétlen első világháborút, amely az ország feldarabolását megelőzte, pontosan elemzi. Ám túl nagy súlyt fektet a Kún-féle vörös rémuralomra, amely csak meggyorsította a történelmi Magyarország felbomlását, de világtörténelmi jelentősége csekély. A szerző elveti az igazságtalanul meghúzott határokat, és megéri a Horthy-korszak revíziós törekvéseit, amelyek a bécsi döntésekben öltöttek testet.

A második világháború utáni erőszakos kommunista és szovjet hatalomátvételt, s a terrort hitelesen bemutatja.

Azonban, sajnos, az ujjongás elhalkul, ha a szerző 56-ról ír. Itt ütközik ki, ugyanis a Kádár-korszak történelem szemlélete. Azt írja, hogy a forradalom nem akkor tört ki, amikor az ország a mélyponton volt. A reformok ugyanis már 1-2 éve folyamatban voltak. Tehát, quasi felesleges volt a forradalom kitörése...Nos, aki végig élte ezeket az éveket, az tudja, hogy Nagy Imre reformjait megállították, és visszajára fordították. És népünk követelése nem gazdasági jellegűek voltak, hanem a függetlenséget, sajtószabadságot, az egyén

szabadságát állították előtérbe. Nem a nagyobb fizetésért harcoltunk, hanem megalázó, gyarmati mivoltunkon akartunk változtatni (lásd a 16 pontot).

Azt írja, hogy bár a tsz-ek szervezése 56 után ugyan erőszakkal történt, de a létrejött nagybirtokok alig hasonlítottak szovjet példaképükhöz. Tehát nyugodjunk meg, mert a paraszti réteg megaláztatása, kisemmizése, a városokba való menekülése és a gyökértelen városi proletariátus felduzzasztása elviselhetőbb volt, mint a sztálini kolhozosítás!

Minden közgazdásznak tudnia kell, hogy az egészséges mezőgazdaság három alappilléren nyugszik: nagybirtok, középbirtok és kisbirtok. A középbirtok (főleg hústermelés) teljesen hiányzott, s kisbirtokot (kertgazdaságok) a háztáji gazdaságok semmiképpen nem helyettesíthették. A szocialista nagybirtok (extenzív gabonatermelés) termelhetett sokat, a KGST-piac mindent felvett (de milyen árakon?), ám hiányzott a gazdaságosság. A rendszerváltás után derült ki, hogy a tsz-ek 70 %-a veszteségesen termelt és állami dotáció ellenére (adóelengedés, direktfinanszírozás, stb.) állandó csődhelyzetben volt. Ennek a következményeit kell ma a magyar mezőgazdaságnak megszenvednie.

Ha a Kádár-korszak "szépítő" leírását németajkú barátainknak megmagyarázzuk, akkor ezt a „Magyar Történetet” bátran ajánlhatjuk. A pozitívumok mindenesetre bőven felülmúlják a kifogásolhatókat.

id. Klement Kornél

2005.08.31.